

друге стране, јесте основна функција уставног судства. Ово отклањање несугласности није само себи сврха, већ служи учвршћивању и даљем развоју демократских начела, прије свега владавине права. Уставни суд представља орган који осигурава кретање у границама уставних овласти приликом уређивања друштвених односа, односно доприноси остваривању и унапређењу наведених уставних начела. Ове овласти легитимирају рад и одлуке уставног суда, али истодобно постављају и границе његовог дјеловања.

У свим је фазама развоја процес институционализације контроле уставности закона узимао различите облике. Опћенито се могу разликовати два темељна модела такве контроле. Први је тзв. амерички модел којему је темељно обиљежје да право контроле уставности закона припада свим ординарним судовима. Други је тзв. еуропски модел којему је главна особитост да право контроле уставности закона препушта посебном уставном суду. Овај је модел примијењен и у Босни и Херцеговини, доношењем Устава 1995. године. Ипак, треба споменути да је на плану уставне организације раније државе у Босни и Херцеговини такођер постојао Уставни суд, још од уставних промјена из 1963. године. Идеја контроле уставности закона се афирмирала у све четири фазе двостолетног развоја конституционализма. У другој се фази (1918-1945) јавља Келзенова идеја о уставном суду као засебној судској институцији којој се повјеравају овласти „негативног законодавца“.

Институције уставносудског карактера освајају позицију моралног ауторитета, што их позиционира изнад конкретне политике и отвара слободу али и обвезу доношења и, некада непопуларних, одлука. Такав морални ауторитет – или легитимност – значи да грађани прихватају њихове одлуке па макар им се и противили, али то је зато што у уставном суду виде легитимног актера одлучивања.

Одрживост таквог стања омогућује да уставносудска институција унутар уставно-политичког сустава успјешно реализира већину својих виталних функција отклањајући препреке напредовању и стабилизацији владавине права.

У демократским земљама уставно судство је дало неизмјеран допринос изградњи политичког сустава и демократског друштва, посебице у остваривању људских права и темељних слобода.

Данас највећи број држава има или познаје неки облик неовисне институције која контролира парламентарну легислативу.

У Босни и Херцеговини једини суд који је изричито споменут у Уставу БиХ јесте Уставни суд БиХ.

Уставни суд БиХ је самосталан државни орган који обавља функцију уставног судства у оквиру Уставом утврђених права и дужности, а конституиран је као суд који стоји изван сустава редовитог судства и обављања редовите судске функције. Његова најважнија функција, у